

अखिद्याचा मृत्युं तीन्हा विद्यार्थ्यांमृतमश्नुते ।

ज्ञान प्रबोधिनी

घडो ज्ञानाचा उद्बोध । भक्तिप्रेमाचा कलोळ ।

मासिक वृत्त

सौर आषाढ १९३२ चे वृत्त

सौर श्रावण १, शके १९३२ दि. २३/७/२०१०

दृष्टिक्षेपात ज्ञान प्रबोधिनी

शिक्षण ग्रामविकसन संघटन संशोधन आरोग्य एकात्मता

- युवक विभाग
- युवती विभाग
- छाव प्रबोधन
- संवादिनी
- ग्रामीण संघटन
- नागरी वस्ती संघटन

- 'समतोल' – द्वैमासिक
- पालवी – वंचित गटातील मुलांसाठी काम
- उमलत्या वयाशी जुळवून घेताना
 - किशोरवयीन मुलांसाठी काम
- बहर जोपासताना – पालकांसाठी कार्यशाळा
- प्रशिक्षक प्रशिक्षण

शिक्षण प्रभाग

★ ज्ञान प्रबोधिनी, प्रशाला ★

दि. २१ जूनला प्रशालेचा माजी विद्यार्थी लेफ्ट. मयुरेश बारभाईयाचे इ. ८वी ते १०वी च्या विद्यार्थ्यांसमोर 'सैन्य दलातील संधी' या विषयावर व्याख्यान झाले.

दि. २३ जून ते ८ जुलै या कालावधीत इ. ५वी ते १०वी वर्गांच्या पालकांच्या बैठका झाल्या.

दि. १० जुलैला महाराष्ट्र राज्य बाल विज्ञान परिषद झाली. या परिषदेत 'Land as a source' या विषयावर मार्गदर्शनपर व्याख्याने झाली.

दि. १३ जुलैला अध्यापक बैठकीत मा. यशवंतराव लेले यांनी 'वर्षरिंभ' या पोथीची ओळख करून दिली.

Institute for promotion of mathematics या संस्थेतर्फे आयोजित जैन स्कॉलरशीप परीक्षेत प्रशालेतील पुढील ६ विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती मिळाली, कु. सानिका समेळ, कु. कल्याणी मराठे, कु. पूर्वा गुर्जर, कु. पूर्वा अंतापूरकर, कु. प्रणव माणकीकर, कु. विजय कहाळेकर.

★ स्पर्धा परीक्षा केंद्र ★

राज्य लोकसेवा आयोग परीक्षेचे सामान्य अध्ययन (विद्यार्थी संख्या १२६) व वैकल्पिक विषयांचे चार (विद्यार्थी संख्या ३१३) असे वर्ग सुरु आहेत.

केंद्रीय लोकसेवा आयोग परीक्षेचे सामान्य अध्ययन (विद्यार्थी संख्या २१५) व वैकल्पिक विषयांचे (विद्यार्थी संख्या २४०) वर्ग सुरु झाले असून त्याचबरोबर मिशन १२०० (विद्यार्थी संख्या ८०) व

वीकएन्ड (विद्यार्थी संख्या ७८) हे वर्ग ही सुरु आहेत.

★ नवनगर विद्यालय, निंगडी ★

पूर्वप्राथमिक : सौर १८ व १९ ज्येष्ठ (८ व ९ जून) रोजी सोलापूर येथे शिशुवर्गाच्या अध्यापिकांचे प्रशिक्षण शिबिर झाले. या शिबिरात पाच अध्यापिका सहभागी झाल्या होत्या. मा. उषाताई खिरे यांनी बाल शिक्षणाची ध्येय धोरणे आणि त्यासाठीचे उपक्रम याविषयी मार्गदर्शन केले.

सौर २७ ज्येष्ठ (१७ जून) रोजी सौ. शारदाताई चोरडिया यांनी 'संस्कार' आणि १० आषाढ (८ जुलै) रोजी मा. कल्पनाताई संचेती यांनी 'संगितावरील मुक्त हालचाली' या विषयावर पालकांसाठी कार्यशाळा घेतल्या.

सौर ४ आषाढ (२५ जून) रोजी विभागाचा वर्षरिंभाचा कार्यक्रम झाला सौ. भारतीताई मराठे या प्रमुख पाहुण्या होत्या.

सौर १७ आषाढ (८ जुलै) रोजी कार्यशाळेतील पालकांसाठी 'पालक मेळावा' आयोजित करण्यात आला होता. मा. मनोज देवळेकरांनी 'संघटना हे सूत्र बनावे' या विषयावर मार्गदर्शन केले. नंतर गटा-गटाने कृतीसत्र घेण्यात आले.

प्राथमिक : सौर २ आषाढ (२३ जून) रोजी वर्षरिंभाचा कार्यक्रम झाला.

सौर १५ आषाढ (५ जुलै) रोजी विभागातील विद्यार्थ्यांसाठी 'कौतुक समारंभ' आयोजित करण्यात आला होता. श्री. वाघोलीकर प्रमुख पाहुणे होते. त्यांनी

दान कसे करावे? या विषयावर गोष्ट सांगून मार्गदर्शन केले इ. १ली ते ४थी च्या अष्टपैलू विद्यार्थ्यांना बक्षिसे देण्यात आली.

सौर १७ आषाढ (८ जुलै) रोजी पालक शिक्षक समितीची बैठक घेण्यात आली. या बैठकीत विद्यार्थ्यांच्या मूल्यमापनातील बदल आणि पालक सहकार्य व संघटन या अनुषंगाने चर्चा करण्यात आली.

पूर्व माध्यमिक : दि. ४ जुलै रोजी संत तुकाराम महाराज पालखीबरोबर भक्ती-शक्ती चौक ते निंगडी पर्यंत इ. ५वी व ६ वी चे विद्यार्थी व अध्यापक वारीत सहभागी झाले.

माध्यमिक : सौर १ आषाढ (२२ जून) हा ज्ञान प्रबोधिनी नवनगर विद्यालयाचा 'वर्धपिन दिन' वर्षरिंभ समारंभाने साजरा करण्यात आला. याचे दिवशी दुपारी इ. १०वी च्या विद्यार्थ्यांना निकाल देण्यात आला.

सौर १० आषाढ (१ जुलै) रोजी 'विद्यार्थ्यांसाठी पारितोषिक वितरण समारंभ आयोजित करण्यात आला होता. इ. ५वी ते ९वीतील आदर्श विद्यार्थ्यांना व इ. १०वी तील गुणवत्ता प्राप्त विद्यार्थ्यांना यावेळी विविध पारितोषिके देण्यात आली.

सौर १२ आषाढ (३ जुलै) रोजी पालक दलाची योजना कार्यान्वित झाली. उपासना, वाचन आणि दल अशी या दलाची योजना आहे.

या महिन्यात 'अग्रणी-प्राग्रणी योजना' कार्यान्वित झाली. १७ + १

मुलांचे व १७ + १ मुलींचे अग्रणी - प्राग्रणी निवडले गेले.

जैव तंत्रज्ञान विभागातर्फे इ. ९वी तील काही निवडक विद्यार्थ्यांना वनस्पती उती संवर्धनाचे प्रशिक्षण देण्यात आले.

महाराष्ट्र प्रज्ञा शोध परीक्षेत अक्षय होनराव यास राज्य शिष्यवृत्ती व कु. स्नेहल ढाकणे हिला जिल्हा शिष्यवृत्ती मिळाली.

इ. ७वी इंग्रजी माध्यमाच्या चि. सुमित चव्हाण व चि. आदित्य कारखानीस यांस शिष्यवृत्ती परीक्षेत शिष्यवृत्ती मिळाली.

गुरुकुल : संत तुकाराम महाराजांच्या पालखी सोहऱ्यात इ. ८वीचे विद्यार्थी देहू ते निगडी वारकर्यांसमवेत पायी चालत आले.

सौर २४ ज्येष्ठ (१४ जून) रोजी स. ८.३० ते १०.३० या वेळेत इ. ८वी च्या विद्यार्थ्यांसाठी 'विद्याव्रत संस्काराचे' आयोजन करण्यात आले होते. यावेळी आचार्य म्हणून श्री. रवींद्रजी मुळे (संस्कृत वि. प्रा. पुणे वि.) व आचार्या म्हणून श्रीमती वसुंधराताई श्रीरासागर (व्यवस्थापिका-बारामती गुरुकुल) हे होते.

क्रीडाकुल : संघटनेच्या जिल्हास्तरावरील अँथलेटिसच्या स्पर्धा सणस मैदान, पुणे येथे पार पडल्या. एकूण ४० विद्यार्थ्यांनी या स्पर्धेत सहभाग घेतला. एकूण ११ खेळाडू शालेय पातळीवर व ४ खेळाडू महाविद्यालयीन पातळीवर विजयी झाले. हे खेळाडू राज्यस्तरावर खेळणार आहेत.

सौर १९ आषाढ (१० जुलै) रोजी वर्गानुसार पावसाळी सहलीचा आनंद सर्व विद्यार्थ्यांनी लुटला. इ. ६ वी - शिवनेरी किल्ला, इ. ७वी - लोहगड, इ. ८वी व ९ वी मुळे - राजगड, इ. ८वी ते १० मुळे - राजमाची आणि इ. १०वी मुळे नाणेघाट येथे गेली होती.

युवती विभाग : सौर २९ वैशाख ते ६ ज्येष्ठ (१९ मे ते २७ मे) या कालावधीत युवती विभागाचा गुजरात अभ्यास दौर झाला. या दौच्यात १२ युवती सहभागी झाल्या होत्या. या दौच्यात आणंद येथील 'अमूल' व अहमदाबाद येथील SEWA

(Self Employed Women Association) या दोन संस्थांना भेट झाली.

निगडी केंद्र : सौर आषाढ १ (२२ जून) हा दिवस निगडी केंद्राचा वर्धापन दिन वर्षारंभ समारंभाने साजरा करण्यात आला. मा. भाऊंनी 'संघटना' या विषयाचे नेमकेपण लक्षात आणून देणारे मार्गदर्शन केले. सर्व विभागातील सदस्यांनी प्रातिनिधीक स्वरूपात संकल्प वाचन केले. विभाग प्रमुखांनी विभागाचे संकल्प मांडले. त्यानंतर श्री. विवेक कुलकर्णी यांचे Mentorship या विषयावर मार्गदर्शनपर व्याख्यान झाले.

❖ ज्ञान प्रबोधिनी, सोलापूर ❖

पूर्वप्राथमिक : पर्यावरण रक्षणाचे मूल्य रुजवणे, भावनिक जवळीक निर्माण व्हावी कृतीचा आनंद मिळावा इ. उद्दिष्ट विचारात घेऊन वटपौणिमे निमित्त कार्यक्रम साजरा केला.

दि. १ जुलैला मोठ्या गटातील मुलांची पायी सहल होम मैदानावरील सर्कस, तेथील तंबू, परिसर, प्राणी पाहण्यास गेली होती. मा. उषाताईनी सुचवित्यानुसार २० मुलांचा पाठ घेऊन त्यांच्या निरीक्षण नोंदी करीत आहोत.

प्राथमिक : दि. २३ जून रोजी वर्षारंभ उपासना झाली.

दि. १० जुलैला शाळेच्या वर्धापन दिनानिमित्त वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभ झाला. शाळेच्या माजी विद्यार्थ्यांनी डॉ. रोहिणीताई देशपांडे या प्रमुख अतिथी होत्या.

माध्यमिक : दि. १७ जुलै रोजी शाळांत परीक्षेचा निर्णय जाहीर झाला. प्रशालेचा निकाल पुढीलप्रमाणे आहे.

९०% पेक्षा अधिक गुण २७ विद्यार्थी
संस्कृतमध्ये १०० गुण ६ विद्यार्थी

- ◆ प्रशालेतील पहिले तीन क्रमांक

सदानंद वच्चे	९६.२१%
श्रुती धानगोडे	९५.८५%
स्नेहा लिंबितोटे	९५.०८%

दि. १८ जून रोजी आ. कै. जनुभाऊ यांच्या स्मृतिदिनी मा. पांडुरंगशास्त्री अयाचित यांनी आ. जनुभाऊंच्या व्यक्तिमत्त्वाबद्दल, उत्तम शिक्षक, उत्तम सहकारी अशा गुणांबद्दल सांगितले.

दि. १८ जून रोजी वर्षारंभ उपासना झाली. यावेळी विद्यार्थ्यांनी वर्गसंकल्प सादर केले व वैयक्तिक संकल्पही ठरवले.

दि. २२ जून रोजी सोलापूर विद्यापीठ आयोजित विज्ञान कार्यशाळेत इ. १०वी द्यानंद गटातील विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.

इ. ८ वी एम. टी. एस. परीक्षेत श्रीकृष्ण धारूरकर १८४ गुण मिळवून जिल्हास्तरावर भवा आला.

दि. २३ जून रोजी वाचकवीर योजनेचा बक्षीस समारंभ झाला. प्रा. मीराताई शेंडगे हस्ते १३० वाचकवीरांना बक्षीसे देण्यात आली.

दि. १ जुलै रोजी प्रसिद्ध सुंद्रीवादक कै. सिद्राम जाधव सांस्कृतिक कला मंडळ आणि पर्यटन व सांस्कृतिक मंत्रालय भारत सरकार यांच्या संयुक्त विद्यमाने इ. १२वी च्या विद्यार्थ्यांसाठी सुंद्री वाद्य विषयक दिवसभराची कार्यशाळा घेण्यात आली.

दि. १० जुलै रोजी बालविकास मंदिरच्या ६५व्या वर्धापनदिनानिमित्त प्रशालेचा वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभ झाला. शाळेच्या माजी विद्यार्थ्यांनी डॉ. रोहिणीताई देशपांडे या प्रमुख अतिथी होत्या. १३३ विद्यार्थ्यांनी विविध प्रकारची पारितोषिके मिळवली.

शिशु अध्यापिका विद्यालय : दि. १ जुलै रोजी ३८व्या तुकडीचा शुभारंभ सौ. रजनीताई सवाईराम यांच्या हस्ते झाला. त्यांनी या निमित्ताने स्वर्गीय सौ. अवंतिकाबाईच्या आठवणी सांगितल्या.

दि. २ जुलै रोजी मार्गील तुकडीचा संकल्प ग्रहणाचा कार्यक्रम झाला. सध्या बावीस प्रवेश झालेले असून मार्गदर्शक पाठांची सुरुवात झालेली आहे.

संघटन प्रभाग

*** युवती विभाग :** सौर आषाढ ५ ते ७ (२६ ते २८ जून) निगडी येथे संपन्न झालेल्या संघटन प्रभागाच्या वर्गाला विभागातील पाच युवती उपस्थित होत्या.

सौर आषाढ ८ ते १५ (२९ जून ते ७ जुलै) या कालावधीत पदवीपूर्व व पदव्युत्तर गटातील बारा युवतींची कन्याकुमारी व त्रिवेद्रम येथे मातृभूमि परिचय सहल झाली. मित्रनिकेतन, VSSC विवेकानंद केंद्र व शीला स्मारक या ठिकाणांना भेटी दिल्या.

सौर आषाढ १४ ते १७ (५ ते ८ जुलै) दरम्यान प्रशालेतील इ. ८वी ते १० वी तील मुलंबोरोबर आळंदी ते दिवेघाट दरम्यान विविध टप्प्यांवर वारीचा अनुभव घेतला.

सौर आषाढ २६-२७ (१७ व १८ जुलै) रोजी डॉंबिवली येथे युवतींना बर्ची व ढोलाचे प्रशिक्षण देण्यासाठी युवती गेल्या होत्या.

सौर आषाढ २६-२७ (१७ व १८ जुलै) रोजी १८ जर्णीच्या पदवीपूर्व व पदव्युत्तर गटाची 'कार्यसंकल्प व कामाच्या दिशा' ठरविण्यासाठी प्रदीर्घ बैठक झाली.

बैठकीचा समारोप म्हणून विभागाचा वर्षारिंभ पार पडला. कार्यक्रमाला ५० युवती उपस्थित होत्या. उपासनेनंतर काही उपक्रमांचे व कार्यसंकल्पाचे निवेदन केले. (यावर्षी प्रशालेय, अन्यप्रशालेय, महाविद्यालयीन व ग्रामीण गटांत काम करायचे ठरवले आहे.) मा. संचालकांनी उपस्थित गटाला मार्गदर्शन केले.

*** स्त्री-शक्ति-प्रबोधन :** पालवी गटासाठी तीन दिवसांचा प्रशिक्षण वर्ग दि. १५ ते १७ जून रोजी झाला. भूगोल व ग्रहणक्षमता यासाठी प्रशिक्षण दिले. 'पालवी' गटाच्या १४ सदस्यांनी यात भाग घेतला.

दि. २३ जून रोजी स्त्री शक्ति प्रबोधन भवितव्य लेखनाची प्राथमिक बैठक झाली.

समतोल वर्ष १ अंक ५ प्रकाशित झाला. 'जागतिकीकरण आणि स्त्री' असा या अंकाचा सूत्र विषय होता.

दि. २५ जून रोजी 'संवादिनी' गटाची शालेय वर्षातील पहिली मासिक बैठक

झाली. साहित्य, कला, चित्रपट, सामान्य ज्ञान इ. विविध विषयांवर आधारित 'प्रश्नमंजूषा स्पर्धा' असा यावेळचा विषय होता. वर्षारिंभ उपासनेने बैठकीला सुरुवात झाली. नव्या पालक सदस्यांची उपस्थिती उल्लेखनीय होती. नव्या-जुन्या मिळून ५३ सदस्या बैठकीला उपस्थित होत्या.

उमलत्या वयाशी.... घेताना तळेगाव येथील जैन इंग्लिश स्कूल, पार्श्व प्रज्ञा विद्यालय व चांदखेड येथील महात्मा गांधी विद्यालय येथे दीर्घकाळ चालणारा उमतल्या.... चा उपक्रम सप्ताहातून एक दिवस याप्रमाणे दि. १ जुलैला सुरु झाला. दि. १४ जुलै व १५ जुलै रोजी 'अक्षरनंदन' येथे इ. ९वी च्या विद्यार्थ्यांसाठी सत्र घेतले.

दि. २ जुलै रोजी झालेल्या 'गणपाकटू'चा विषय 'स्मरणरंजन माझी शाळा' असा होता.

पंढरपूरच्या वारीसाठी 'संवादिनी' गटातील चार सदस्या दि. १० जुलै रोजी जेजुरी ते वाल्हे असे १२ कि. मी. अंतर पालघारीबोरोबर चालत गेल्या.

विस्तार केंद्रे

*** बोरीवली विस्तार केंद्र :** वर्षारिंभानंतर बोरीवली केंद्रावर नियमित सासाहिक विकासिका व संवादिनी उपक्रमांची सुरुवात झाली. दि. २० जून पासून सासाहिक विकसिकेला ४० मुलांची उपस्थिती असते. दि. १८ जून पासून 'संवादिनी' उपक्रम सुरु झाले. नियमितपेक्षा अधिक नवीनगट या वर्षी उपस्थित होता. पद्य, परिचय, प्रस्तावनेनंतर श्रीमती मावशी केळकर विषयी अभ्यासपूर्ण वाचन केले. सौ. अनिता कर्वे यांनी महाराष्ट्र स्वातंत्र्य आंदोलनाविषयी माहिती सांगितली.

दि. ३ जून पासून सौ. अर्चना साठेंच्या मार्गदर्शनाखाली अध्यापिका गटाचा 'उमलू सर्वांगाने' हा उपक्रम कॉसमांस शाळा बोरीवली पूर्व येथे सुरु झाला.

दि. १६ जुलै रोजी संवादिनीचा दुसरा

कार्यक्रम झाला. यासाठी पुण्याहून सौ. बागेश्वीतार्हा आल्या होत्या. पुण्यातील स्त्री शक्ती प्रबोधन व त्या योगे होणाऱ्या कार्याचा परिचय त्यांनी संवादिनी भगिनींना करून दिला. तसेच संध्या ७ ते ९ या वेळात कार्यकर्त्यांसाठी त्यांनी अनुभवकथन केले.

दि. २१ जुलै रोजी बोरीवली केंद्राचा निरुपणासकट अभंग-भजनाचा कार्यक्रम पुष्टीपती गणपती मंदीर, बोरीवली पूर्व येथे झाला.

*** सांगली विस्तार केंद्र :** गिरीभ्रमण सहल : दि. ९ व १० जून रोजी युवकांची भैरवगड येथे गिरीभ्रमण सहल आयोजित करण्यात आली होती. यामध्ये ७ युवक सहभागी झाले होते.

दि. २२ व २३ जून रोजी युवतींची राजगड येथे गिरीभ्रमण सहल आयोजित

करण्यात आली होती. यामध्ये ७ युवती सहभागी झाल्या होत्या.

संगणक आणि इंटरनेट ओळख वर्ग : ग्रामीण भागातल्या युवकांना संगणक आणि इंटरनेटची ओळख व्हावी यासाठी ग्रामीण भागातील विविध शाळांमध्ये संगणक आणि इंटरनेट ओळख वर्ग घ्यायचे ठरवले आहे. त्यानुसार बेडग येथील 'न्यू इंग्लिश स्कूल' मध्ये इ. १०वी च्या विद्यार्थ्यांसाठी पहिला वर्ग घेण्यात आला. यामध्ये संगणक आणि इंटरनेट कसे आणि का वापरायचे याबद्दल प्रतीक जोशी, धनंजय आपटे आणि पंकज पेडणेकर या युवकांनी माहिती दिली. यासाठी साधारण २५० विद्यार्थी उपस्थित होते.

विस्तार उपक्रम : कोल्हापूर विस्तार शिबिर : कोल्हापूर येथे नव्याने काम सुरु करायच्या दृष्टीने पुणे युवक विभागाच्या

मदतीने कळंब भागात शालेय विद्यार्थ्यांसाठी विस्तार शिरीर घेण्यात आले. यामध्ये विविध विषयांवर व्याख्याने, कलाकौशल्य सत्रे आणि विविध खेळ घेण्यात आले. शिबिरात साधारण ६५ विद्यार्थी सहभागी झाले होते. शिबिराच्या समारोपाच्या वेळी १२५ पालक आणि परिसरातील ज्येष्ठ उपस्थित होते. यावेळी पुणे युवक विभागाच्या श्री. आकाश चोकसे यांनी प्रबोधिनीविषयी आणि पुढील कामाविषयी माहिती दिली.

सांगोला येथील माता बल उत्कर्ष प्रतिष्ठान तर्फे मुक्त विद्या केंद्र सुरु केले आहे. दि. ४ जुलै रोजी या प्रकल्पात सहभागी संस्थांच्या कार्यकर्त्यांसाठी आयोजित कार्यशाळेमध्ये श्री. अमर परांजपे यांनी प्रबोधिनीच्या विविध

शैक्षणिक उपक्रमांची मांडणी केली आणि त्यांच्या प्रकल्पाच्या पुढच्या दिशेविषयी चर्चा केली.

मुक्त विद्या केंद्राच्या शिबिरामध्ये इ. ८वीच्या विद्यार्थ्यांसाठी 'देश' असे हा देव माझा' या विषयावर श्री. अभिजीत एकंबीकर यांचे व्याख्यान झाले. त्यानंतर संस्थेच्या अध्यक्षा डॉ. संजीवनीताई केळकर आणि प्रकल्प प्रमुख यांच्यासोबत मुक्त विद्याकेंद्राच्या पुढील दिशांसंदर्भात बैठक झाली.

*** डॉंबिवली विस्तार केंद्र :** सौर ३० ज्येष्ठ (२० जून) रोजी आ. संचालकांनी भेट दिली. सकाळी प्रतिज्ञा ग्रहणाचा कार्यक्रम झाला. ७ जणांनी प्रतिज्ञा घेतली. त्यानंतर आ. संचालकांनी उपस्थितांना मार्गदर्शन केले. केंद्रातील इ.

१०वी व १२ वी परीक्षेत उज्ज्वल यश मिळविणाऱ्यांचा कौतुक सोहळा झाला. आ. संचालकांबरोबर सहविचार समिती आणि युवा कार्यकर्त्यांची बैठक झाली. सौर ३० ज्येष्ठ (२० जून) रोजी 'पालक मंडळाची पहिली मासिक बैठक झाली. पालकत्व या विषयाला अनुसरून व्याख्योन आ. संचालकांनी 'पालकत्व' या विषयावर मार्गदर्शन केले. कार्यशाळा चर्चा सत्रे, मुलाखती इ. माध्यमे वापरून महिन्यातून एकदा उपक्रम होतील.

या वर्षाच्या प्रबोधक मंडळाच्या सत्रांना सुरुवात झाली. ठाणे व कल्याण येथे प्रबोधक मंडळ सुरु करण्यासाठी निवडक कार्यकर्त्यांची सौर ८ आषाढ (२९ जून) रोजी प्रशिक्षण कार्यशाळा घेण्यात आली.

संशोधन प्रभाग

प्रज्ञा मानस संशोधिका : मा. उषाताई खिरे यांचा अमृतमहोत्सवी वाढदिवसानिमित्ताने 'जीवनाची गुणवत्ता' या विषयावर काम करण्यास या महिन्यात सुरुवात झाली. मा. आणणांच्या हस्ते उषाताईना मानवत्र देण्यात आले. सर्वांच्या शुभेच्छा आदरणीय गुरुंचा सत्कार आणि विषयाची विविधांगी मांडणी असा या कार्यक्रमाचे स्वरूप होते. मा. लताताईच्या अभ्यासपूर्ण सौहार्दपूर्ण अशा मांडणीने कार्यक्रमाला अधिक खोली आली.

वा. अनघाताई लवळेकर यांनी 'मी, कुटुंब व समाज', 'किशोरवयीन मुलांच्या समस्या', पती-पत्नी, सुसंवाद' संकार वर्गानी गरज' अशा विविध विषयांवरची पुणे, सांगोला या ठिकाणी व्याख्याने आणि कार्यशाळा घेतल्या.

वा. सुजलताईचे निगडी ज्ञान प्रबोधिनी पूर्वाप्राथमिकच्या पालकांसाठीचे व्याख्यान, वा. वनिताताई व सौ. स्मिताताई व इतर मानसज्ञांनी घेतलेल्या औद्योगिक क्षेत्रातील कर्मचाऱ्यांसाठीच्या कार्यशाळा या महिन्यात झाल्या.

विविध कंपन्यांमध्ये कार्यशाळा व व्यक्तिमत्त्व मापन ही कामे झाली. सौ. सुचरिताताई व सौ. प्रज्ञाताई यांनीही जागृती संस्थेत २० शालेय मानसज्ञांकरिता Counseling, Psycholozical testing या विषयावर दोन दिवसांची कार्यशाळा घेतली. प्रज्ञा मानस संशोधिकेतील व बाहेर काम करण्याच्या १५ मानसज्ञांसाठी मानसशास्त्रीय कसोट्या विषयाची दोन दिवसांची कार्यशाळा सौ. सुचरिताताई व वा. सुजलताईनी घेतली.

मेसा या ठिकाणी पुणे मेसाकरिता सुमारे १०० मुला-मुलींचे चाचणीकाम झाले.

ज्ञान प्रबोधिनी संशोधन संस्थेतर्फे प्रज्ञा मानस संशोधिकेने यंदा मराठा चॅंबर ऑफ कॉमर्सचे सदस्यत्व घेतले. या सहयोगातून काही नवीन औद्योगिक कामांची व्यापक उभारणी होईल अशी अपेक्षा आहे.

ग्रामविकसन व प्रज्ञा मानस संशोधिकेतील २४ प्रशिक्षकांसाठी वा. वनिताताईनी दि. १९ व २० जुलै रोजी दोन दिवसांची प्रशिक्षण कार्यशाळा घेतली.

संत्रिका : जनतंत्र-उद्बोधन मंच (राष्ट्रवाद अभ्यास मंडळ) दि. १३ जून

रोजी डिसें. ०९ ते मे १० या कालावधीत झालेल्या 'व्यक्तिस्वराज्यवाद, हिंदुत्व (भाग-१, २, ३) व दांभिक धर्मनिरपेक्षता यांवर आधारित व्याख्यानांवरील चर्चासत्र झाले.

कै. जानकीबाई गोखले स्मृति व्याख्यान अंतर्गत दि. १२ जून रोजी श्रीमती अपणी झा यांचे 'बंगाली-मराठी अनुवाद' या विषयावर व्याख्यान झाले.

उपनयन कार्यक्रम : दि. १४ जून रोजी लोणी काळभोर येथे १४ मुलांचा सामूहिक उपनयन संस्कार करण्यात आला. सौ. आर्या जोशी व चार महिला पुरोहितांनी या संस्काराचे पौरोहित्य केले. ८ ते १२ वयोगटासाठी तयार केलेल्या उपनयन-संस्कार-पोथीच्या साहाय्याने हा संस्कार करण्यात आला. स्थानिक लोकांचा या संस्काराला चांगला प्रतिसाद मिळाला.